

Olga de la Fontaine (red. Jet Matla) : ‘Onder Water’ Bart Foundation
Amsterdam, Bloemendal, Amersfoort 2005 ISBN 9077462252 zie ook
<http://www.olgadelafontaine.nl/> (Psychiatrie/Schizofrenie/ roman/1)

Soort boek/stijl: Debuutroman van Olga de la Fontaine, die zelf weet wat schizofrenie is en psychoses kent. Dit zijn thema's in het boek, naast zelfmoord, incest en jeugdherinneringen. Verhalend geschreven met behulp van flash-backs. Hoofdpersoon is Ciska, een jonge vrouw, die probeert grip op haar leven te krijgen.

Over de schrijfster: Olga de la Fontaine werkte bij het SCIP, de Stichting Cliëntgestuurde Initiatieven en Projecten waar zij ook projectleider was van de cliëntgestuurde toneelvereniging Toneelgroep Jet en aan uitgeverij Tobi Voegh samen met de vrijwilligers een gezicht heeft gegeven. Verder is zij lid van het Diep Water Collectief, een cliëntgestuurde kunstenaarsvereniging en kwartiermaker bij Mentrum. Olga is getrouwd met Elderkin, een beeldend kunstenaar. Naast columns schreef zij met anderen ook twee toneelstukken, Diagnonsens en De tuin der Lusten.

Korte beschrijving: In Onder Water maken we kennis met Ciska, een jonge vrouw, op het moment dat haar relatie met Hugo, haar grote liefde, op springen staat. Ciska is de zus van Lea en Victor. Hun jeugd was vol onzekerheden: het huwelijk van haar ouders was niet goed. Haar vader was altijd bezig met zijn kroeg en nadat haar ouders een aantal jaren gescheiden waren, pleegde haar vaak depressieve moeder zelfmoord. De hoogbegaafde Victor ontwikkelt psychosen en leeft in een begeleid wonen project. Ciska zelf is onzeker, door haar vader misbruikt en drinkt behoorlijk. Haar vader krijgt als gevolg van overmatig drankgebruik Korsakov. In het boek worden naast jeugdherinneringen, o.a. de innige band van Ciska met haar broer en zus beschreven, en hoe Ciska uiteindelijk, als beide ouders gestorven zijn, haar leven op orde brengt en de drank in de hand houdt.

Wat viel op: Hoezeer de gezinssituatie van invloed is geweest op het leven van de hoofdpersoon. Hoe vanzelfsprekend vele psychiatrische achtergronden worden geïntegreerd. Hoe makkelijk Ciska met Viktor en zijn vriendin, die beiden een psychiatrische achtergrond hebben, omgaat.

Citaten: Pag. 48: “Soms vroeg Ciska zich af hoe Victor het volhield. Er waren altijd de praatjes waaraan hij zich te houden had. De praatjes tijdens het eten, de praatjes voor het weekend en de praatjes na het weekend. Vertellen wat ze gingen doen en met wie en wanneer. Altijd maar weer opnieuw.”

Pag. 215: “U bent de kinderen van mevrouw Markies?’ Lea greep Victors hand, alsof ze wist wat er ging komen. Cis hing aan de lippen van de twee mensen in het blauw. ‘Is er ook een meneer Markies?’ ‘Onze vader en moeder wonen niet bij elkaar,’ zei Lea zacht. ‘Wij hebben heel slecht nieuws.’ Ze zwegen, alle vier, en wachtten op wat komen zou. ‘Uw moeder heeft suïcide gepleegd.’ En dat was het. De wereld viel uit elkaar. Voor elk van hen op een andere manier.”

Recensie: www.bol.com (Biblion recensie, Marian Verstappen-Naus)
Deze roman is de eerste van de 'Bart-Foundation', een naar de oprichter van BNN vernoemde stichting die mensen met een ingrijpende ziekte de kans biedt om hun droom waar te maken; een deel van de opbrengst is ook voor de stichting. Het verhaal is geschreven door een vrouw die ondanks haar ziekte, schizofrenie, haar leven

invulling weet te geven en gaat over een gezin met een erfelijke belasting van psychische aandoeningen. De moeder lijdt aan depressies en pleegt uiteindelijk zelfmoord; zoon Victor heeft last van psychosen en de vertelster, Ciska, drinkt te veel om haar verleden te vergeten en het leven aan te kunnen. Het is een verhaal waarin vooral de familieband opvalt, ondanks alle tegenslagen, of juist daardoor, blijven broer en zussen elkaar steunen. Heel herkenbaar zijn de sociale situaties uit de jaren '60, het opgroeien in een verscheurd gezin, de ontdekking van seksualiteit, en vooral de onzekerheid waarmee de hoofdpersoon worstelt. De tijden worden nogal afwisselend beschreven. Een mooi verhaal, niet altijd even duidelijk, maar de volstrekt open houding waarmee wordt omgegaan met psychiatrische stoornissen is ontroerend. Zeer kleine druk.

Klantbeoordelingen: www.bol.com : ...Goede aan het boek vond ik ook dat het op een open manier iets inzicht geeft in de psychiatrie. Wat van buiten soms alleen gek lijkt komt tot (bijna het normale) leven in dit boek. 3 juli 2006

Een goed verhaal: Een goed verhaal in een gemakkelijke taal geschreven. Het leven gaat gelukkig niet altijd over rozen, dat is wel duidelijk. Om er in te komen moet je de eerste hoofdstukken snel door, daarna leg je dit boek van Olga niet meer weg en blijf je nieuwsgierig tot het eind. 13 juni 2006